

Vuorovaikutus- raportti

Herttoniemen yleisen alueiden suunnitelma 2020-2029

Sisällys

Vuorovaikutusraportin sisältö	3
1. Yleisten alueiden suunnitelman eteneminen.....	4
2. Aloitus.....	6
2.1 Aloitusvaiheen vuorovaikutus	6
2.2 Yhteenveto tuloksista.....	6
3. Luonnos.....	7
3.1 Luonnosvaiheen vuorovaikutus	7
3.2 Yhteenveto luonnosvaiheessa saadusta palautteesta	8
3.2.1 Asukastilaisuudet	8
3.2.2 Verkkokomentointi	9
3.2.3 Järjestöjen palautteet.....	9
3.3 Vastineet luonnosvaiheessa saatuun palautteeseen aihepiireittäin	9
4. Suunnitelma	17
4.1 Suunnitelman valmistuminen.....	17
4.2 Yhteenveto suunnitelmasta saaduista kommenteista	17
4.3 Vastineet suunnitelmavaiheessa saatuun palautteeseen aihepiireittäin	17
LIITTEET.....	22

Vuorovaikutusraportin sisältö

Vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenveto yleisten alueiden suunnitelman valmisteluaikana saadusta palautteesta sekä vastineet palautteisiin aihepiireittäin. Vuorovaikutuksen eri vaiheiden menetelmät ja kuvaukset sekä muut tarkemmat aineistot ovat raportin liitteinä.

Helsinkiläisiä, Herttoniemen alueen asukkaita ja alueen sidosryhmiä osallistettiin Herttoniemen yleisten alueiden suunnitelman laatimisen suunnitteluntyön useassa eri vaiheissa. Yleisten alueiden suunnittelun aloitusvaiheen kaupunkilaisille suunnattu verkkokysely toteutettiin kevään 2018 aikaa Herttoniemen kaupunginosavisio -työn yhteydessä. Kyselyn tulokset kuvasivat Herttoniemen alueen asukkaiden tärkeinä kokemia alueita ja paikkoja, käytetyimpiä reittejä sekä kohteita, jotka kaipaisivat kunnostusta. Vastaajien suosikkipaikat painottuvat Länsi-Herttoniemen viheralueille, Herttoniemen kartanopuistoon ja Herttoniemenrannan ranta-alueelle. Metsäiset alueet korostuivat merkinnöissä. Edellä mainitut kohteet olivat vastaajien mielestä myös maisemallisesti ja näkymän kannalta tärkeitä paikkoja.

Yleisten alueiden suunnitelman luonnosvaiheessa Herttoniemen alueella järjestettiin kaksi avointa asukastilaisuutta. Tilaisuudessa kerättiin osallistujilta palautetta Herttoniemen alueen puistoihin, reitistön kuntoon ja luontoon liittyen. Puistojen ja reitistöjen kohdalla kartoitettiin mm. puistojen kunnostus- ja korjaustarpeita, sekä saatiin tietoa siitä miksi ja mitä puistoja alueella mieluiten käytetään. Luontokohteisiin liittyen saatiin tietoa alueista ja kohteista, joilla mieluiten liikutaan ja tietoa siitä, miten asukkaat haluisivat alueen luontoa hoidettavan.

Verkkokyselyn ja luonnosvaiheen asukastilaisuuksien kautta saatiin tärkeää tietoa ja käyttäjänäkökulmaa investointihankkeiden kohteiden valintaan. Viheralueiden runsas määrä ja niiden monipuolisuus olivat asukkaiden mielestä tärkeitä alueen ominaisuuksia, joita tulisi edelleen vaa- lia. Viheralueilla erityisesti jalankulku- ja pyöräilyreittien kehittäminen turvallisina, viihtyisinä ja eri käyttäjäryhmät huomioiden nousi esille asukasmielipiteissä.

1. Yleisten alueiden suunnitelman eteneminen

Aloitukset

- Yleisten alueiden suunnitelman laatiminen on käynnistetty vuonna 2018
- Yleisten alueiden suunnitelman aineistona hyödynnettiin keväällä 2018 toteutetun Herttoniemen kaupunginosavisio-verkkokyselyn tuloksia. Kaikille avoin karttapohjainen kysely oli avoinna 13.3 – 11.4.2018.
- Suunnittelun alkamisesta tiedotettiin kaupungin verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa.

Luonnos

- Yleisten alueiden suunnitelman luonnosvaiheessa järjestettiin kaksi kaikille avointa työpajamuotoista asukastilaisuutta 27.11.2018 Porolahden peruskoululla ja 29.11.2018 Herttoniemenrannan ala-asteen koululla. Työpajassa oli mahdollista jättää kommentteja ja keskustella Herttoniemen alueen luontoarvoista, puistoista sekä katujen ja reitistön tilasta.
- Luonnos oli nähtävänä ja kommentoitavana yleisten alueiden suunnitelman verkkosivuilla sekä KerroKantasi-palvelussa aikavälillä 10.9.-9.10.2019.
- Asukastilaisuuksista ja suunnitelmaluonnoksen nähtävillä olosta tiedotettiin kaupungin verkkosivuilla sekä sosiaalisessa mediassa. Alueen asukkaille lähetettiin myös postitse kutsu asukastilaisuuksiin.

Suunnitelma

- Luonnosvaiheessa saadun palautteen perusteella viimeistelty yleisten alueiden suunnitelma oli esillä yleisten alueiden suunnitelman verkkosivuilla 13.–27.10. 2020 välisen ajan. Valmista suunnitelmaa oli mahdollista kommentoida.
- Kommentointiaikaa jatkettiin luontojärjestöjen pyynnöstä 3.11.2020 asti.
- Viimeistelty yleisten alueiden suunnitelma esitellään kaupunkiympäristölautakunnalle alkuvuodesta 2021.

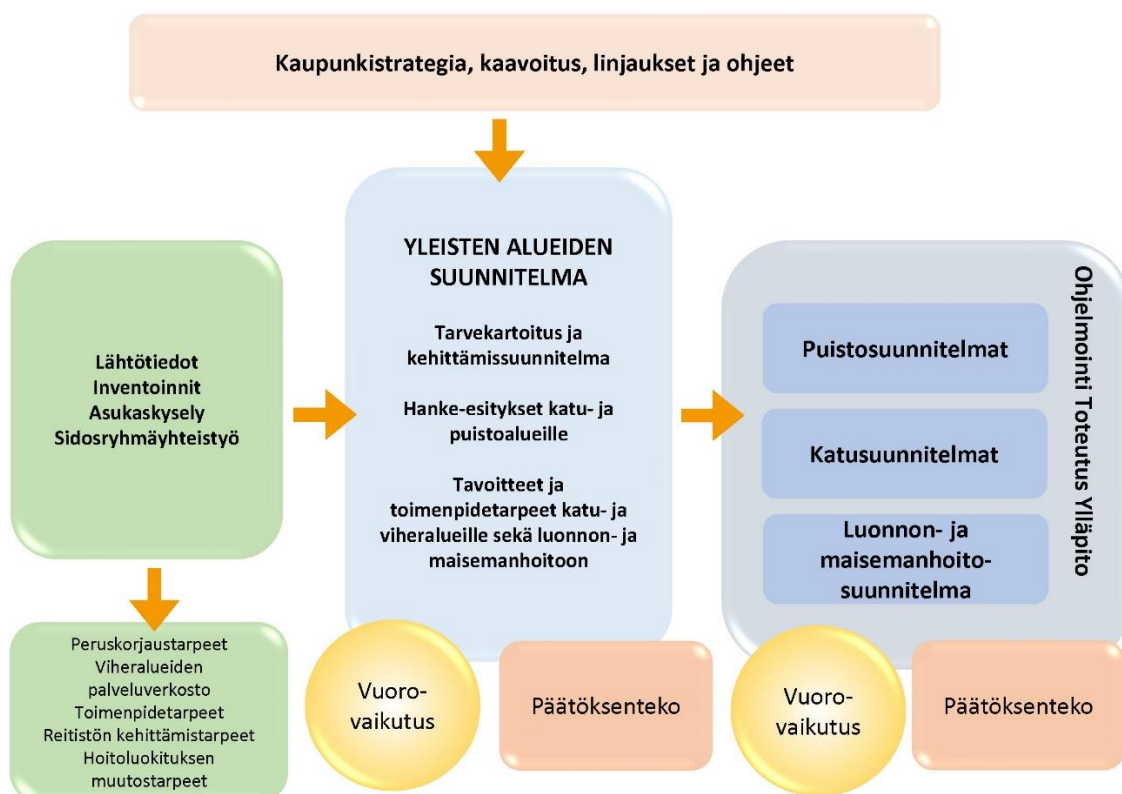
Hyväksyminen

- Kaupunkiympäristölautakunta käsittelee ja hyväksyy yleisten alueiden suunnitelman ohjeellisenä noudatettavaksi.
- Yleisten alueiden suunnitelman valmistelun aikana saatuihin palautteisiin vastataan vuorovaikutusraportissa, joka löytyy yleisten alueiden suunnitelman verkkosivuilta.

Seuraavat vaiheet

- Yleisten alueiden suunnitelman valmistuttua hankkeet ja luonnon- ja maisemanhoidon suunnittelu etenevät toteutustason suunnitteluun
 - Luonnon- ja maisemanhoidon kuviokohtainen suunnittelu
 - Katu- ja puistosuunnitelmat

2. Aloitus

2.1 Aloitusvaiheen vuorovaikutus

Yleisten alueiden suunnitelman aineistona hyödynnettiin keväällä 2018 toteutetun Herttoniemen kaupunginosavisio-verkkokyselyn tuloksia. Kaikille avoin karttapohjainen kysely oli avoinna 13.3 – 11.4.2018. Verkkokysely toteutettiin Mapita Oy:n Maptionnaire-palvelulla. Verkkokyselyyn osallistui 2 122 vastaajaa, jotka jättivät kartalle yhteensä 15 367 merkintää.

Kyselyllä kartoitettiin asukkaiden ja alueen muiden käyttäjien mielipiteitä ja ehdotuksia Herttoniemen alueen katu- ja viheralueiden hoidon ja kunnostuksen sekä yleisen turvallisuuden ja viihtyisyyden parantamiseksi. Vastauksista saatiin tietoa ympäristön ja palvelujen puutteista, mutta myös alueen vahvuuksista. Kyselyn tulokset olivat arvokasta lähtötietoa yleisten alueiden suunnitelman laadinnassa ja hankekohteiden määrittelyssä.

Verkkokyselyn menetelmä ja kyselyssä saadut tarkemmat tulokset on esitetty raportin liitteenä (Liite 1).

2.2 Yhteenveto tuloksista

Keväällä 2018 toteutetun verkkokyselyn tulokset piirtävät kuvan Herttoniemen alueen asukkaiden tärkeinä kokemista kohteista, käytetyistä reiteistä sekä kohteista, jotka kaipaisivat kunnostusta. Verkkokyselyn kaikkien vastaajaikaryhmien yhteiset suosikkipaikat painottuvat Länsi-Herttoniemen viheralueille, Herttoniemen kartanopuistoon ja Herttoniemenrannan ranta-alueelle. Metsäiset alueet korostuivat merkinnöissä. Edellä mainitut kohteet olivat vastaajien mielestä myös maisemallisesti ja näkymän kannalta tärkeitä paikkoja, lisäksi Majavatien päään Majavakallio ja sen eteläpuoliset kallioalueet saivat paljon merkintöjä.

Suosituimpia reittejä ovat Herttoniemenrannan ja Porolahdenpuiston läpi kulkeva kävelyn ja pyöräilyn reitti aina Itäväylältä Marjaniemeen asti ja Hiihtomäentie Herttoniemen metroasemalta Länsi-Herttoniemen läpi pohjoiseen. Suositut kävelyreitit polveilevat alueella laajempänä verkostona, pyöräilyreittien seurattessa rantaa ja Hiihtomäentietä.

Tärkeäksi koetut viheralueet sijoittuvat samoihin kohteisiin, lisänä myös Roihuvuoren metsäalueet ja Kirsikkapuisto. Eniten merkintöjä sijoittui Länsi-Herttoniemen selänmetsään, Herttoniemen kartanopuistoon, Möylän metsään ja Viikki-Vanhankaupunginlahti-alueelle. Tärkeinä pidettiin ennen kaikkea omia lähiviheralueita.

Tärkeitä kohtaamispaikkoja on alueella useita, niistä mainittakoon Herttoniemen metroasema, Erätori, Leikkipuisto Herttoniemi sekä Roihuvuoren kirjasto ja koulu. Tärkeät virkistätymispaikat sijoittuvat Länsi-Herttoniemen viheralueille, Kivinokkaan ja tasaisesti koko Herttoniemenrannan ja Roihuvuoren rantaosuudelle. Kysyttäessä tulevaisuuden uusista potentiaalisista kohtaamispaikoista vastaajat sijoittivat viheralueille paljon karttamerkintöjä. Eniten merkintöjä kohdistui leikkipaikka Tuhkimoon, Herttoniemen kartanopuistoon, leikkipuisto Herttoniemeen sekä Herttonie-

men liikuntapuistoon, myös Herttoniemenranta sai useita merkintöjä. Lisäksi esimerkiksi Herttoniemen metroasema, Roihuvuoren ostoskeskus ja Erätori nähtiin potentiaalisina uusina kohtaamispaikkoina.

Vastaukset kysymykseen mitä alueella pitäisi korjata painottuivat uusien roska-astioiden sijoittamiseen, penkkien kunnostamiseen ja penkkien määrän lisäämiseen. Viheralueiden siistimistä toivottiin Herttoniemenrantaan, Herttoniemen metroaseman pohjoispuolella sijaitseviin viheralueisiin ja Roihuvuoren ranta-alueille, eli Porolahdenpuistoon ja Strömsinlahdenpuistoon. Turvattomia paikkoja merkattiin kartalle melko paljon. Turvattomuus koettiin johtuvan mm. autojen ylinopeuksista, päihteidenkäytöstä, talvikunnossapidon ongelmista, sotkuisuudesta ja valaistuksen puutteesta. Suurin osa turvattomuuteen liittyvistä karttamerkinnoista sijoittui Herttoniemen metroaseman läheisyyteen.

Yleisten alueiden suunnitelmasta poiketen kaupunkivisio-verkkokyselyssä Kivinokka oli rajattu siirtolapuutarhaa ja kartanon aluetta lukuun ottamatta kyselyalueen ulkopuolelle. Kivinokan aluetta käsiteltiin vuorovaikutteisesti Kivinokan osayleiskaavaa laadittaessa (2011-2014), jolloin asukkaat ja muut sidosryhmät saattoivat osallistua kaavoitukseen sen eri vaiheissa muun muassa verkossa, avoimessa keskustelutilaisuudessa ja kommentoimalla kaavaluonnosta ja -ehdotusta.

Lisäksi Herttoniemen yleisten alueiden suunnitelman aineistona käytettiin muuta vuorovaikutteisesti kaupunkilaisilta kerättyä aineistoa alueeseen liittyen. Vuoden 2018 lopussa Helsingin kaupungin asukkailla oli mahdollisuus antaa ideoita ja ehdotuksia kaupungin kehittämiseen osallistava budjetoinnin verkkopalvelun kautta. Herttoniemeä koskevia ehdotuksia tarkasteltiin myös osana tätä työtä. Annetut ehdotukset koskivat muun muassa alueen puistojen ja leikkipaikkojen kunnostustarpeita, sekä penkkien, roska-astioiden ja valaistuksen lisäystoiveita. Helsingin yleiskaavan (2015) sekä vuonna 2017 toteutetun Kansallisen kaupunkipuisto verkkokyselyn vuorovaikutusaineistoa hyödynnettiin myös. Aineistojen perusteella kaupunkilaiset kokevat tärkeäksi erityisesti Länsi-Herttoniemen viheralueet ja niiden säilyminen. Kansallisen kaupunkipuisto karttakyselyssä karttamerkintöjä kohdistui runsaasti Kivinokan alueelle, Länsi-Herttoniemen selänteeseen metsiin, Herttoniemen rannan ja kartanon alueelle sekä Roihuvuoren puisto- ja ranta-alueille, jotka koettiin mm. tärkeiksi, helsinkiläisyyttä ilmentäviksi, säilytettäväksi alueiksi.

3. Luonnos

3.1 Luonnosvaiheen vuorovaikutus

Yleisten alueiden suunnitelman luonnosvaiheessa järjestettiin kaksi kaikille kaupunkilaisille avointa työpajaa sekä verkkokommentointimahdollisuus KerroKantasi – verkkopalvelussa. Asukastilaisuudet järjestettiin marraskuussa 2018 Roihuvuorella ja Herttoniemenrannassa. Tilaisuuksista tiedotettiin useissa eri kanavissa, mm. Helsingin kaupungin verkkosivuilla ja Helsingin kaupunkiympäristön Facebook-sivuilla. Lisäksi Herttoniemen alueen talouksiin lähetettiin kutsu tilaisuuteen postitse ja alueen sidosryhmät kutsuttiin tilaisuuteen sähköpostin välityksellä. Työpajoihin osallistui yhteensä noin 120 kaupunkilaista. KerroKantasi –palvelussa luonnosaineistoon saatiin yhteensä 142 kommenttia. Lisäksi palautetta luonnoksesta saatiin mm. kaupungin palauttejärjestelmän sekä sähköpostin kautta asukkailta ja järjestöiltä.

Vuorovaikutustilaisuuksissa ja verkkokommentoinnissa kaupunkilaisilla oli mahdollisuus kommentoida yleisten alueiden suunnitelman lähtökohtia ja suunnitelman sisältöä. Tilaisuuksien ja verkossa saadun palautteen pohjalta luonnoksen sisältöä tarkennettiin ja muokattiin mahdollisuuksien mukaan. Suunnitelmaan palautteen pohjalta tehdyt muutokset on kuvattu kappaleessa 3.3.

3.2 Yhteenveto luonnosvaiheessa saadusta palautteesta

3.2.1 Asukastilaisuudet

Tilaisuuksissa järjestettyjen työpajojen välityksellä kerättiin palautetta alueen puistoihin, reitistön kuntoon ja luontoon liittyen. Puistojen kohdalla osallistujia pyydettiin kertomaan miksi ja mitä puistoja he käyttävät, ja onko puistoissa kunnostus tai korjaustarpeita. Reitistöön liittyen kerättiin osallistujien havaintoja katujen ja reittien tilasta sekä missä olisi mahdollisesti kunnostus- tai korjaustarpeita. Luontoon liittyen pyydettiin kartalle merkittävän alueita ja kohteita, joilla mieluiten liikutaan ja miksi, samalla pohdittiin lähiympäristön arvoja. Työpajassa nousi esiin mm. Herttoniemen omaleimaisuus ja henki, sekä se miten tärkeä osa sitä luonto, puistot ja alueen nykyinen rakenne ovat. Erityisesti metsäiset alueet, selänteet ja rannat nousivat esille asukkaille tärkeinä paikkoina. Alueen vanha historia ja siihen liittyvät niityt koettiin myös merkittäväksi.

Herttoniemen viheralueiden monimuotoisuus koettiin tärkeäksi. Alueen puistojen ja niittyjen kunnostamistarvetta tuotiin monen kohteen kohdalle esille. Toisaalta, osaan alueista toivottiin jätetävän myös luonnontilantuntua esim. luontaisen kasvillisuuden ja vähäisen valaistuksen keinoin. Puistoihin toivottiin paikoitellen myös lisää virikkeitä ja kalusteita oleskelua varten. Roska-astioita, valaistusta ja levähdyspenkkejä toivottiin yleisesti alueelle lisää, ehdotettiin myös julkisten vessojen sijoittamista puistojen yhteyteen. Uudenalaista toimintaa voisi myös mahdollistaa puistoissa, esim. tori tai -kirpputoripäiviä, sijoittamalla puistoihin toripenkkejä. Keskusteluissa korostettiin myös alueen nykyisen rakenteen omaleimaisuutta ja tuotiin esiin, että täydennysrakentamista ei toivota lisää alueelle. Täydennysrakentamista toivottiin sijoitettavaksi Herttoniemen yrittäjäalueelle, jotta Herttoniemen asuinalueiden nykyinen väljä ja puistomainen rakenne säilyisi.

Alueen katujen kuntoa ja rakennetta haluttaisiin kehittää erityisesti pyöräilyn kannalta toimivampaan ja turvallisempaan suuntaan. Esiin nousi sekä auto- että pyöräliikenteen ajonopeudet, jotka koettiin liian korkeiksi. Myös pysäköintiä ja sen tilan tarvetta kommentoitiin. Kehitettäviä reittiosuuksia olivat Porolahdenpuron ja Länsi-Herttoniemen pääreitit. Toivottiin myös lyhyempiä esteettömiä reittejä Länsi-Herttoniemen ja Roihuvuoren selännealueille. Reiteille toivottiin lisää penkkejä ja nykyistä parempia opasteita.

Herttoniemen asukkaat arvostavat omaa asuinaluettaan erityisesti sen tarjoamien viherympäristöjen ja hyvien ulkoilumahdollisuuksien takia. Alueen metsissä vietetään aikaa; marjastetaan, sienestetään, tutkitaan luontoa ja leikitään. Osallistujien kommentoissa painottui olemassa olevien metsien luonnontilaisuuden vaaliminen, joka mahdollistaisi monimuotoisen kasvillisuuden ja eläinlajiston säilymisen. Huolta kannettiin myös virkistysmetsien kulumisesta. Maiseman aukaisemiselle ei koettu tarvetta, sillä maisema on luontaisesti metsäinen. Nurmikenttien sijaan toivottiin niittymäisiä avoimia tiloja. Pientä rakentamista, kuten esiintymislava Kirsikkapuistoon, ehdotettiin, muuten uudistus- ja kunnostustarpeet koskivat lähinnä roska-astioita, levähdyspenkkejä ja opasteita.

Asukastilaisuuksien kuvaus, niissä käytetyt menetelmät ja niistä saadut tarkemmat tulokset ja palaute on esitetty raportin liitteenä (liite 2).

Osallistujia pyydettiin antamaan palautetta joulukuun asukastilaisuuksista sähköisesti tai printattuna lomakkeella. Vastanneiden mukaan osallistujat saivat tilaisuudessa hyödyllistä tietoa ja heille jäi tunne, että heidän mielipiteensä vaikuttaa suunnitteluun. Tilaisuudet mahdollistivat ajatusten vaihtoa kaupungin työntekijöiden ja muiden kaupunkilaisten kanssa, ja tämä koettiin molemmissa tilaisuuksissa antoisaksi.

3.2.2 Verkkokomentointi

Yleisten alueiden suunnitelman luonnos oli KerroKantasi-palvelussa nähtävillä 10.9.-9.10.2019 välisen ajan. Luonnosvaiheen verkkokomentoinnissa saatiin yhteensä 142 kommenttia. Palautetta saatiin erityisesti Herttoniemen metsäisten alueiden luonnon- ja maisemanhoitoon liittyen.

Luonnosvaiheen kyselyssä oli omina sivuinaan yleinen esittelysivu, yleisten alueiden suunnitelman raporttiluonnos ja aluekortit. Kullakin sivulla oli avoin kommentointimahdollisuus. KerroKantasi-kyselyä ja siihen jätettyjä kommentteja voi tarkastella tarkemmin KerroKantasi-palvelussa osoitteessa <https://kerrokantasi.hel.fi/herttoniemenaluesuunnitelma>.

3.2.3 Järjestöjen palautteet

Verkkokyselyn lisäksi palautetta saatiin sähköpostilla ja kirjeinä kaupungin kirjaamoon. Järjestöiltä kirjeitä saatiin kaksi: Herttoniemi-seura ry:ltä, ja yhteinen kirje Helsingin luonnonsuojeluyhdistykseltä, Helsingin lintutieteellinen yhdistys Tringa ry:ltä ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:ltä. Molempien kirjeiden palaute koski erityisesti Herttoniemen metsäisten alueiden luonnon- ja maisemanhoitoa.

3.3 Vastineet luonnosvaiheessa saatuun palautteeseen aihepiireittäin

Yleisiin alueisiin liittyvät palautteet

Yleisten alueiden kalusteisiin, varusteisiin ja rakenteisiin liittyen tuli useampia palautteita. Opastusta toivottiin kehitettävän. Reittiopastuksen lisäksi toivottiin myös opastauluja alueen historiaa, luontoarvoista ja luonnonhoidon menetelmistä. Ulkoilualueille toivottiin uusia yleisövessoja ja Kivinokan nykyisiä yleisövessoja toivottiin kunnostettavan. Ulkoilualueille toivottiin isompia ja uusia jäteastioita sekä levähdyspaikkoja.

Metsä- ja puustoisien verkoston epäjatkuvuuskohtien vahvistamista pidettiin palautteissa hyvänä asiana. Vihersiltaa kannatettiin useassa palautteessa.

Roihuvuoren selännemetsä ja Hiidenkirnujen metsä toivottiin nostettavan paremmin esiin merkittävänä Roihuvuoren vetovoimatekijänä ja arvokkaana metsäalueena.

Monipuolisempaa kasvillisuuden ja erilaisten katupuiden käyttöä ja kotimaisten puulajien käyttöä toivottiin.

Vastine

Opastuksen kehittäminen on mukana toimenpidetarpeena yleisten alueiden suunnitelmassa. Opastauluja alueen arvoista ja hoitotavoista on kaavailtu esim. Länsi-Herttoniemen selännemetsän alueelle.

Opastuksen kokonaisvaltainen, alueellinen suunnittelu on lisätty erilliseksi jatkosuunnittelutarpeeksi. Mallina toimii keskuspuiston uusi opastesuunnitelma. Uusille levähdyspaikoille ja jäteas-
tioille tarkastellaan sopivia paikkoja ulkoilualueiden jatkosuunnittelussa. Kaupunki on laatimassa
yleistä linjausta yleisövessoihin liittyen. Myös Herttoniemen ja Kivinokan tilanne selvitetään sen
yhteydessä.

Metsä- ja puustoisien verkoston epäjatkuvuuskohtien vahvistamisesta huolehditaan jatkosuunnit-
telussa. Vihersillan rakentamisen mahdollisuutta tutkitaan alueiden jatkosuunnittelun yhtey-
dessä. Vihersiltaa ei ole priorisoitu hankkeeksi, mutta sen tai muun vaihtoehdoisen ekologisen
yhteyden kehittämistä voidaan tutkia alueen jatkosuunnittelussa.

Roihuvuoren metsän luontoarvot on otettu tarkemmin esiin suunnitelluissa hoitotoimenpiteissä.
Hiidenkirnujen metsän kohdalla tarkastellaan mahdollisuutta kehittää reittien talvikunnossapitoa.

Alueella on jo hyvin monipuolista kasvillisuutta, joka koostuu vaihtelevasta luonnon- ja kulttuuri-
kasvillisuudesta. Kasvillisuuden ja katupuuston monimuotoisuutta tullaan vaalimaan jatkossakin.
Kasvillisuuden monipuolisuuden vaaliminen ja edelleen kehittäminen huomioidaan esim. Sorsa-
vuorenpuiston hankkeessa ja Herttoniemen yritysalueen verkostotavoitteisissa esitetyissä mo-
nilajisen katuistutusten kehittämisessä. Jatkoselvitystarve kulttuurikasvillisuuden inventoinnista
ja kehittämissuunnitelmasta Länsi-Herttoniemen ja Roihuvuoren osalta on kirjattu jo yleisten alu-
eiden suunnitelman luonnokseen.

Liikenteeseen, katuihin ja reitteihin liittyvät palautteet

Nopean pyöräilyn, maastopyöräilyn ja kävelyn reittejä toivottiin eroteltavaksi.

Katualueiden talvikunnossapitoon toivottiin parannuksia.

Uusia, suurempia jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiä toivottiin Roihuvuoren selännemetsään.

Reittien valaistusta toivottiin välttävän tai tehtävän hillitysti lepakkoalueiden kohdalla.

Kivinokan reitistöä toivottiin kehitettävän esteettömyys huomioiden.

Ajoneuvoliikenteen edellytyksiä toivottiin parannettavan Herttoniemen yritysalueella.

Kipparvuoren kohdalle toivottiin asemakaavan mukaista laituriyhteyttä Amiraali Cronstedtin to-
rilta Hitsaajankadun suuntaan.

Vastine

Nopean pyöräilyn, maastopyöräilyn ja kävelyn reittien erottaminen toteutuu osittain uuden
baanaosuuden ja Herttoniemen yritysalueen reittien kehittyessä. Maastopyöräilyreitistä on te-

keillä pilottihanke keskuspuistoon. Siitä satujen kokemusten pohjalta voidaan tarkastella mahdollista maastopyöräreittiä myös Herttoniemeen. Reitin tavoitteena olisi ohjata kulutusta sallituille alueille.

Katualueiden talvikunnossapidon osalta suunnitelmassa on osoitettu muutoksia mm. Mäenlaskijantielle.

Roihuvuoren selännemetsän reiteille on esitetty parantamistoimenpiteitä yleisten alueiden suunnitelman hankkeessa Jalankulun ja pyöräilyn raittien parantaminen. Reittien parantaminen tehdään hankeohjelman mukaisesti olevaan maastoon sovittaen.

Lepakkoalueet huomioidaan valaistuksen suunnittelussa.

Esteettömyys huomioidaan reittien suunnittelussa.

Ajoneuvoliikenteen tilanne helpottuu, kun Itäväylän remontti valmistuu.

Kipparlahden laituriyhteys toteutetaan siihen liittyvän korttelialueen toteutuksen yhteydessä.

Kulttuuriympäristöön liittyvät palautteet

Kulttuuriympäristöihin liittyviin teksteihin ja karttojen aluerajauksiin toivottiin tarkennuksia. Länsi-Herttoniemen ja Roihuvuoren asuinalueille toivottiin yleisten alueiden ja pihojen suojelutarpeen tarkastelu sekä kasvillisuusinventointi ennen asemakaavojen laatimista

Kivinokan aluetta toivottiin kehitettävän kulttuuriympäristön arvoja painottaen.

Vastine

Länsi-Herttoniemen ja Roihuvuoren kulttuurivaikutteisen kasvillisuuden inventointi ja kehittämissuunnitelma on kirjattu jatkoselvitystarpeeksi jo yleisten alueiden suunnitelman luonnoksessa.

Kulttuuriympäristöön liittyvät teemakarttojen merkinnät ja aluerajaukset on tarkennettu ja tekstejä täydennetty. Maisemakulttuuriin liittyvä teemakartta on lisätty raporttiin.

Kivinokan alueen jatkosuunnittelussa huomioidaan alueen monet kulttuuri- ja luontoarvot. Kivinokan viherkaavatyö käynnistynyt, lisätietoja osoitteesta: <https://kartta.hel.fi/Applications/hanke/showplan.aspx?sour=haku&id=2017-002742&map=yes>

Aluekortteihin liittyvät palautteet

Aluekorteissa toivottiin nostettavan paremmin esiin luonnon monimuotoisuuden turvaamista ja hoitotoimenpiteiden välttämistä metsäalueilla. Monimuotoisuuteen liittyviin tavoitteisiin ehdotettiin tarkennuksia.

Aluekorttien maisema-alueiden rajauksiin ja nimiin toivottiin tarkennuksia.

Vastine

Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen on nostettu paremmin ja tarkemmin aluekorttien tavoitteissa esiin. Luonnonhoidon toimenpiteitä on määritelty luvussa 3.3.3, jossa korostetaan suuren osan Herttoniemen metsäalueista jäävän hoitotoimenpiteiden ulkopuolelle.

Aluekorttien maisema-alueiden rajaukset ja nimet on tarkistettu ja päivitetty suunnitelmaan.

Hankkeisiin liittyvät palautteet

Mäenlaskijantien ja Hiihtomäenpuiston hankkeesta toivottiin luovuttavan useassa palautteessa. Alueen toivottiin säilyvän nykyisellään. Hankkeessa määriteltyä uutta reittiyyhteyttä ei nähty tarpeellisena, koska Mäenlaskijanpuisto toimii jo yhteytenä Herttoniemen metroaseman suunnalta Länsi-Herttoniemen selännemetsään.

Jalankulun ja pyöräilyn raittien parantamiseen ehdotettiin kevyempiä toimenpiteitä. Raittien parantamiseen nähtiin myös liittyvän riskejä luontoarvojen heikkenemisestä. Killingholman kävelysilta nähtiin riskinä vesilinnuston kannalta. Kivinokan ja Mölylän metsien läpi linjattu uusi reitti-osuus toivottiin poistettavaksi.

Länsi-Herttoniemen pienten kalliopuistojen parantamista kiitettiin muutamassa palautteessa. Kalliopuistoille toivottiin myös valaistusta ja koira-aitausta.

Japanilaisvaikutteisen puiston parantamista kiitettiin ja toivottiin myös sinne johtavien reittien kehittämistä. Puistoon toivottiin myös teemaan sopivia leikkivälineitä tai vastaavasti japanilaisten vaikutteiden jatkamista myös leikkipaikka Tuhkimoon.

Sorsavuorenpuiston hanketta kiitettiin useassa palautteessa. Puistoon ehdotettiin uutta koira-puistoa. Pulkkamäki toivottiin säilytettävän. Lampi toivottiin kunnostettavaksi. Kasvillisuuden toivottiin painottuvan jatkossa kotimaisiin hyötykasveihin sekä pölyttäjiä hyödyttäviin kasvilajeihin. Herttoniemenrantaan toivottiin Sorsavuorenpuiston rinnalle lisää hankkeita, mm. Kipparvuorelle uutta reittiä ja Hitsaajankadulle katuvihreää.

Länsi-Herttoniemen vanhojen huvila-alueiden pihapiirien niittyjen ja kulttuurikasvillisuuden ennallistaminen sai pääosin kannatusta. Toisaalta puiden poistoa niittyjen ennallistamiseksi vastustettiin muutamassa kommentissa. Vieraslajit olivat myös huolen aiheena vanhojen pihapiirien osalta.

Fastholman kohdalla sijaitsevaa kaupungin lumenvastaanottopaikkaa ja Staran varikkoa toivottiin siistittäväksi ja sinne johtavaa ajoreittiä turvallisemmaksi. Fastholman sorateiden kunnostustarve nostettiin esiin.

Strömsinlahdenpuistoa toivottiin kehitettäväksi ja kunnostettavaksi.

Kipparvuorelle toivottiin selkeämpiä reittejä herkän kalliokasvillisuuden kulumisen ehkäisemiseksi.

Vastine

Palaute on huomioitu, ja Mäenlaskijantien ja Hiihtomäenpuiston hanke on jätetty pois. Hanke voi olla ajankohtainen seuraavalla yleisten alueiden suunnittelun suunnittelukaudella, vahvistamaan

Herttoniemen yritysalueen uusien asuinalueiden ja Länsi-Herttoniemen selännemetsän välistä yhteyttä.

Jalankulun ja pyöräilyn raittien parantamisen yhteydessä on tarkoitus tehdä vain reittien turvallisuuden kannalta välttämättömät rakentamisen ja luonnonhoidon toimenpiteet. Vaikutukset vesilinnustoon arvioidaan Killingholman kävelysillan jatkosuunnittelussa.

Kivinokan ja Mölylän metsien läpi kulkee jo hoidettu reitti, reiteille ei osoiteta uusia toimenpiteitä.

Länsi-Herttoniemen pienten kalliopuistojen parantamista suunnitellaan RKY-alueen arvojen mukaisesti. Uutta valaistusta ei ole tarkoitus tuoda kalliopuistoihin. Koira-aitausta ei voida toteuttaa kallioiseen maastoon asuinalueen keskelle.

Japanilaisvaikutteiseen puistoon johtavia reittejä voidaan kehittää mm. uusien opaskylttien avulla. Puistoon ei ole suunnitteilla leikkivälineitä, mutta teeman jatkamista leikkipaikka Tuhkimoon voidaan tutkia leikkipaikan jatkosuunnittelussa.

Sorsavuorenpuistoa koskevia palautteita voidaan tarkastella seuraavassa suunnitteluvaiheessa, eli puistonsuunnittelun yhteydessä. Sorsavuorenpuiston hankkeen laajuus kompensoi hankkeiden vähyyttä Herttoniemenrannassa. Herttoniemenrannassa on myös jo toteutettu viheralueiden kunnostusta, mm. Tuorinniemen leikkipuisto. Jatkoselvitystarpeena yleisten alueiden suunnitelman luonnokseen on jo kirjattu Herttoniemenrannan korttelipuistojen jatkumon hoito- ja kehittämissuunnitelma (Margareetanpuisto, Sisselenpuisto ja Kerttulinpuisto).

Länsi-Herttoniemen vanhojen huvila-alueiden pihapiirien niittyjen ja kulttuurikasvillisuuden ennallistaminen on nostettu suunnitelmaan jatkoselvitystarpeesta hankkeeksi. Ennallistettavat niityt ovat pienialaisia, puiden poisto ei uhkaa metsä- ja puustoisen verkoston ekologisia yhteyksiä. Niittyjen ennallistaminen lisää luonnon monimuotoisuutta ja nostaa esiin alueen kulttuuriarvoja.

Fastholmassa sijaitsevaa kaupungin lumenvastaanottoaikkaa ja Staran varikkoa, sekä sinne johtavaa ajoreittiä koskeva suunnittelu on jo käynnistynyt erillisenä hankkeena.

Strömsinlahdenpuiston kehittäminen on liitetty yleisten alueiden suunnitelmassa mukaan Strömsin kartanopuiston jatkoselvitys- ja suunnittelutarpeeseen.

Kipparvuoren kallioreittien ja Kipparlahden laituriyhteyden kehittäminen on nostettu hanke-ehdotukseksi. Kipparlahden laituriyhteys on lisätty myös yleisten alueiden kehittämistavoitteisiin kartamerkinnällä kehitettävä reitti.

Luonnon- ja maisemanhoitoon liittyvät yleiset palautteet

Suurin osa saadusta palautteesta liittyi luonnon- ja maisemanhoitoon ja luontoarvojen vaalimiseen metsäisillä alueilla. Palautteissa toivottiin metsien luonnon monimuotoisuuden parempaa huomioimista, vähemmän hoitotoimenpiteitä metsäalueille, enemmän luonnontilaista metsää ja suurempaa osaa metsäalueista hoitoluokkaan C5, arvometsä. Palautteissa toivottiin myös vieraslajien torjunnan tarkempaa huomioimista.

Lahtien luonnonsuojelualueiden ulkopuolella sijaitseviin ruovikoihin toivottiin lisää aukotusta luonnonsuojellusin perustein.

Lisäksi palautteissa tuli esille monia tarkkoja, kuviokohtaisia kommentteja metsäalueiden luonto-arvoista.

Vastine

Luonnon monimuotoisuuden lisääminen ja luontoarvojen vaaliminen on nostettu luonnon- ja maisemanhoidon tärkeimmäksi tavoitteeksi. Yleisten alueiden suunnitelman luonnon- ja maisemanhoitoa käsittelevät osuudet on muotoiltu uudelleen, niin että tämä tulee paremmin esille. Myös luonnon- ja maisemanhoidon toimenpidetarpeiden ja uusien hoitoluokkien kartat on päivitetty.

Luontoarvojen vaalimista käsittelevässä luvussa on korostettu sitä, että luontoarvoja sijaitsee runsaasti myös luonnonsuojelualueiden ulkopuolella. Luonnonhoidon toimenpiteet kohdistetaan pääosin reittien, liikennealueiden ja tonttien turvallisuuteen liittyville reuna-alueille. Suuri osa metsistä jää hoitotoimenpiteiden ulkopuolelle ja saa kehittyä luonnontilaisena.

Hoitoluokkien rajaukset on tehty tarkemmalla tasolla kuin luontotietojärjestelmän rajaukset. Luontotietojärjestelmässä aluerajaukset koskevat yksittäisiä inventoituja tietoja tai arvoja. Arvometsän aluerajaukseen pyritään ottamaan mukaan vain metsien luontoarvojen arvotihentymät. Siksi arvometsien hoitoluokkaan on osoitettu vain osa luontotietojärjestelmän aluerajauksista. Myös arvometsäluokan ulkopuolella metsiä hoidetaan hienovaraisilla toimenpiteillä luontoarvot huomioiden.

Haitallisten vieraslajien torjuntaan kiinnitetään erityistä huomiota jatkosuunnittelussa ja hoitotoimenpiteissä. Jatkoselvitys- ja muut suunnittelutarpeet -kappaleeseen lisättiin vieraslajikartoituksen ja vieraslajien torjunnan suunnitelman laatiminen.

Lahdille ei osoiteta yleisten alueiden suunnitelmassa uusia ruovikon aukotukseen ruoppaustoimenpiteille luonnonsuojelualueiden ulkopuolelle. Luonnonsuojelullisin perustein tehtävät ruoppaustoimenpiteet määritellään luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmissa.

Kuviokohtaiset kommentit tarkastellaan seuraavalla suunnittelutasolla eli luonnon- ja maisemanhoidon suunnitelmassa. Se laaditaan vuorovaikutteisesti asukkaiden ja asukasjärjestöjen kanssa. Sen yhteydessä on mahdollista vielä kommentoida kuviokohtaisia tietoja ja toimenpiteitä.

Luonnon- ja maisemanhoidon vastineet alueittain

Suunnitelmaan on runsaan palautteen pohjalta täydennetty ja muutettu luonnon- ja maisemanhoitoon liittyviä seikkoja sekä aluekortteihin kirjattuihin vaalittaviin erityispiirteisiin ja tavoitteisiin että osa-alueittain määriteltyihin luonnon- ja maisemanhoidon tavoitteisiin. Palautteen pohjalta muutetut asiat on koottu tähän alueittain.

Länsi-Herttoniemen selännemetsä

- Lisätty metsäluonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja metsän tunnun vaaliminen selännemetsiä koskevaksi yleiseksi metsä- ja puustoisien verkoston tavoitteeksi sekä aluekorttiin kirjatuksi tavoitteeksi.
- Tarkennettu aluekorttiin mäntyjen ja jalopuiden suosimisen liittyvän rantareitin varrella sijaitseviin maisemapuihin, ei laajempiin metsäalueisiin.

- Osa-alueen Saunalahden ruovikko nimi on päivitetty muotoon Saunalahden ruovikko ja rantametsä.
- Fastholman lehtojen luontoarvojen vaaliminen lisätty vaalittavaksi erityispiirteeksi.

Länsi-Herttoniemi

- Metsä- ja puustoisien verkoston tavoitteissa täydennetty säilytettävien yhteyksien osalta myös niiden laatutavoite: mahdollisimman monimuotoinen.

Roihuvuoren selännemetsä

- Hoitotoimenpiteet on määritelty kohdistettavaksi reittien varsille ja tonttien reunoille.
- Lisätty metsäluonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja metsän tunnun vaaliminen selännemetsiä koskevaksi yleiseksi metsä- ja puustoisien verkoston tavoitteeksi sekä aluekorttiin.
- Aluekortin metsä- ja puustoisien verkoston tavoitteisiin täydennetty: "Monipuolisen puuston lajivalikoiman vaaliminen." Männyn vaaliminen kallioalueiden ja selänteiden pääpuulajina säilytetty alueelle tyypillisenä ominaisuutena.

Kivinokka

- Kivinokkaan toivottiin vain hienovaraisia hoitotoimenpiteitä ja vieraslajien torjuntaa. Kivinokan vanhojen metsien toivottiin saavan kehittyä luonnontilaisina. Palaute on linjassa suunnitelman sisällön kanssa, Kivinokkaan ei osoiteta järeitä hoitotoimenpiteitä, ainoastaan yksittäisten puiden poistoa, joka liittyy reittien turvallisuuteen ja Kulosaaren kartanopuiston historiallisiin näkymälinjoihin.

Herttoniemen ja Strömsin kartanopuistot ja Porolahdenpuisto

- Luonnon- ja maisemanhoidon tavoitteet osa-alueittain -lukuun lisätty: Rantalehtoja ylläpidetään mahdollisimman luonnontilaisina.
- Metsä- ja puustoisien verkoston tavoitteissa aluekorttiin täydennetty: "Rakenteeltaan monimuotoiset, luonnonmukaiset lehdot huomioidaan."

Muut metsäalueet

Laskettelurinteen hoitamista niittynä ja ylärinteen kehittämisestä ketomaisena toivottiin useassa palautteessa. Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan aluetta, hoidon kehittämisestä yhteistyössä keskustellaan.

Yleisten alueiden suunnitelman tekniset yksityiskohdat

Yleisten alueiden suunnitelman teknisiin yksityiskohtiin, kuten karttojen esitystapoihin ja lähdeviittauksiin saatiin korjaavaa palautetta. Karttapalveluun viittaavaa linkkiä toivottiin täsmennettävän.

Vastine

Palaute on huomioitu, tarpeelliset korjaukset karttoihin ja teksteihin on tehty. Karttapalvelun linkki-
kiviittaus säilytetään viittauksena päälinkkiin, koska eri karttatasojen linkit muuttuvat nopeammin
kuin päälinkki.

Yleisten alueiden suunnittelun prosessi

Palautteissa toivottiin pidempää kommentointiaikaa ja tarkempia tietoja luonnonhoidon kuvioista.

Vastine

Palaute on huomioitu, palautteen antoaikaa pidennettiin. Jatkossa yleisten alueiden suunnitel-
mien nähtävilläoloaika tulee olemaan neljä viikkoa.

Kuviokohtainen toteutustason luonnon- ja maisemanhoidon suunnitelma laaditaan seuraavassa
suunnitteluvaiheessa yleisten alueiden suunnitelmassa esitettävien tavoitteiden mukaisesti.
Suunnitelma laaditaan vuorovaikutteisesti asukkaiden ja asukasjärjestöjen kanssa. Sen yhtey-
dessä on mahdollista kommentoida kuviokohtaisia tietoja ja toimenpiteitä.

Yleisten alueiden suunnitelmaan kuulumattomat aihepiirit

Palautteissa kommentoitiin myös yleisten alueiden suunnitelmaan kuulumattomia aihepiirejä, ku-
ten luontotietojärjestelmän kattavuutta, uusia rauhoitettavia alueita, maankäyttöä, kaupunkipyö-
räverkostoa, baanaverkostoa, vesiväyliä ja vesijoukkoliikennettä. Lisäksi kommentoitiin suunnit-
telualueen ulkopuolelle sijoittuvia asioita, kuten Kulosaaren siltaa.

Vastine

Yleisten alueiden suunnitelmaan kuulumattomien aihepiirien ja suunnittelualueen ulkopuolella
olevien asioiden osalta palautteet välitetään eteenpäin kustakin aihepiiristä vastaavalle taholle.

- Luontoselvitykset, luontotietojärjestelmä ja rauhoitettavat alueet → Ympäristöpalvelut
- Maankäyttö → Asemakaavoitus
- Vesijoukkoliikenteen ja mahdollinen uuden väylän perustaminen kuuluu merelliseen strategiaan → Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala
- Kaupunkipyöräverkkoston kehittäminen → HSL
- Baanalinjaus Itäväylän kohdalla on määritelty jo aiemmilla suunnittelutasoilla. Suunnit-
telu vuoden 2020 aikana. Lisätietoja: Heidi Piironen, projektinjohtaja, 09 310 12137,
heidi.m.piironen@hel.fi

4. Suunnitelma

4.1 Suunnitelman valmistuminen

Luonnosvaiheessa saadun palautteen perusteella viimeistely yleisten alueiden suunnitelma oli esillä yleisten alueiden suunnitelman verkkosivuilla 13.–27.10. 2020 välisen ajan. Valmista suunnitelmaa oli mahdollista kommentoida. Kommentointiaikaa jatkettiin luontojärjestöjen pyynnöstä 3.11.2020 asti.

Kommentteja valmiista suunnitelmasta tuli kirjaamon ja sähköpostin kautta viideltä kaupunkilaiselta sekä seuraavilta järjestöiltä: Helsingin luonnonsuojeluyhdistys, Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ja Helsingin seudun lintutieteellinen yhdistys Tringa ry, Kaupunkiluonto ry ja Herttoniemi-seura ry.

4.2 Yhteenvedo suunnitelmasta saaduista kommenteista

Valmiista yleisten alueiden suunnitelmasta jätetyt kommentit koskivat erityisesti luonnon- ja maisemanhoitoa. Lisäksi saatiin kommentteja verkostojen kehittämiseen ja hankkeisiin sekä yleisiä kommentteja yleisten alueiden suunnitteluprosessiin ja vuorovaikutukseen.

Palautteet ja vastineet on ryhmitelty seuraavissa kappaleissa aihepiireittäin.

4.3 Vastineet suunnitelmavaiheessa saatuun palautteeseen aihepiireittäin

Yleiset palautteet

Palautteessa suunnittelualueen rajausta nähtiin liian suurena ja vuorovaikutuksen parantamiseksi toivottiin pienempiä aluekokonaisuuksia ja asukaskävelyjen järjestämistä.

Palautteessa toivottiin myös yleisten alueiden suunnitelman muokkaamista niin, että siihen sisällytettäisiin jatkossa kuviokohtaiset suunnitelmat tai että luonnon- ja maisemanhoidon suunnitelmat hyväksytettäisiin lautakunnassa.

Vastine

Yleisten alueiden suunnitelmat ovat strategisen suunnittelun työkalu ja niissä on tarkoitus käsitellä laajoja kokonaisuuksia kaupunginosien mittakaavassa. Seuraavat suunnitteluvaiheet, joissa vuorovaikutus jatkuu, koskevat pienempiä kokonaisuuksia.

Vuorovaikutus tulee jatkumaan seuraavissa suunnitteluvaiheissa, mahdollisesti myös asukaskävelyiden merkeissä. Luonnon – ja maisemanhoidon suunnitelmassa palautteet huomioidaan mahdollisuuksien mukaan.

Suunnitelman lähtötiedot

Luontojärjestöt suosittelivat jatkossa kattavien luontoselvitysten teettämistä suunniteltavalle alueelle. METSO-kohteiden tietoja toivottiin huomioitavan tarkemmin.

Vastine

Aluesuunnitelma on laadittu syyskuuhun 2019 mennessä kertyneen luontotiedon mukaisesti. Luontotietoa on sen jälkeen kertynyt lisää ja sitä kertyy jatkuvasti, kun erilaisia luontokartoituksia tehdään ja teetetään ympäristöpalvelun toimesta. Päivittyneet tiedot tullaan tarkistamaan jokaisessa jatkossa alueelle laadittavassa suunnitelmassa (mm luonnon- ja maisemanhoidon suunnitelmat, puistosuunnitelmat ym.). Suunnittelualueelle sijoittuvat METSO-kohteet on inventoitu vuonna 2011. METSO-tiedot ovat Helsingin karttapalvelusta (Arvokkaat metsäkohteet). Aluesuunnitelmassa METSO-tiedot on käsitelty syyskuun 2019 tilanteen mukaisesti. METSO-kohteiden inventointi suunnittelualueella on tehty vuonna 2011. Suunnittelualueella sijaitsee viisi METSO-kohdetta, jotka huomioidaan myös seuraavissa suunnitteluvaiheissa.

Luonnon- ja maisemanhoitoon liittyvät yleiset palautteet

Suurin osa kommenteista koski luonnon- ja maisemanhoitoa. Palautteissa kiiteltiin luonnosvaiheen kommenttikierroksen jälkeen tehdyistä muutoksista, kuten arvometsien eli hoitoluokan C5 alueiden laajentamista sekä kappaleen Luonnon- ja maisemanhoidon tavoitteet osa-alueittain -täydennystä. Kommenteissa nousi kuitenkin edelleen esiin huoli metsäalueita koskevista toimenpiteistä. Suunnitelman koettiin olevan liian yleispiirteinen ja kuviokohtaisista toimenpiteistä toivottiin tietoa. Edelleen toivottiin laajempia alueita hoitoluokkaan C5, arvometsä. Metsäalueet toivottiin jätettävän mahdollisimman vähäisille hoitotoimenpiteille, esim. pienpuuston hoidolle ei kommenteissa nähty tarvetta. Tiheikköjen ja pienpuuston roolia elinympäristönä, pohjakaasvillisuuden kulumisen ehkäisemisessä ja metsän tunnun vaalimisessa toivottiin korostettavan. Aluekuvauksiin ja alueellisiin tavoitteisiin ehdotettiin useita tarkennuksia.

Vastine

Luonnon- ja maisemanhoidon toimenpiteiden laajuus sekä kohdentuminen määritellään yleisten alueiden suunnitelmissa suunnittelutason mukaisesti, eli yleispiirteisinä ohjeina. Kuviokohtaiset toimenpiteet määritellään seuraavassa suunnitteluvaiheessa, eli luonnon- ja maisemanhoidon suunnitelmassa. Se laaditaan vuorovaikutteisesti asukkaiden ja asukasjärjestöjen kanssa. Sen yhteydessä on mahdollista kommentoida kuviokohtaisia tietoja ja toimenpiteitä. Asukas- ja järjestöpalaute on tärkeää suunnitelmien työstössä. Hoitoluokkia voidaan myös tarkentaa jatkossa. Kaupunkiluonnon monimuotoisuuden suunnitelmallinen lisääminen on Helsingin kaupungin strategian mukainen metsien hoidon keskeinen tavoite.

Luonnon- ja maisemanhoidon sekä verkostotavoitteiden vastineet alueittain

Länsi-Herttoniemen selännemetsä

Länsi-Herttoniemen selännemetsiin esitettyjen kapeiden näkymäsektoreiden avausten laajuus sekä kohdentuminen määritellään yleisten alueiden suunnitelmissa suunnittelutason mukaisesti, eli yleispiirteisinä ohjeina, joita tarkennetaan kohdekohtaisesti tarkemmilla suunnittelutasoilla. Tavoitteena on hyvin pienialaiset ja hienovaraiset toimenpiteet, jossa esim. yksittäisessä kohdassa nykyisen mäntyryhmän kohdalta poistetaan vesakkoa, jolloin merinäkyvä avautuu runkojen lomasta.

Alueen merkittävät metsäluonnon arvot on tunnistettu ja ne huomioidaan jatkosuunnittelussa. Laajoja avauksia maisemaan ei ole tarkoitus tehdä alueella ollenkaan. Hoitotoimenpiteet ovat pienipiirteisiä ja kohdistuvat lähinnä reittien varsien ja tonttien reunojen puustoon turvallisuuden varmistamiseksi.

Roihuvuori

Roihuvuoren selännemetsän ja Hiidenkirnujenmetsän arvot on tunnistettu ja ne huomioidaan laadittavassa luonnon- ja maisemanhoidon suunnitelmassa. Metsiä hoidetaan luonto- ja virkistysarvot yhteensovittaen.

Strömsin kartanon alue ja Mustanpuron varsi

Strömsin kartanoalueen niittyjen kehittämiseen avoimena voidaan yhteensovittaa myös puuston kehittämistä puronvarteen eli ne eivät sulje pois toisiaan. Mustanpuron varren puustoisuutta voidaan kehittää parantamaan puron elinympäristöjen laatua. Avoimen purolaakson ja metsäisen puronvarren yhteensovitusta, sekä uoman kunnostusta tarkastellaan jatkosuunnittelussa.

Sininen verkosto

Meren tulvimiseen erityisesti Fastholman alueella kiinnitettiin kommentteissa huomiota. Purojen ja ojien merkitystä kasvillisuudeltaan ja eliöstöltään rikkaina luontokohteina korostettiin. Näihin toivottiin varjostavaa kasvillisuutta ja tiheikköjä.

Vastine

Tulvivat alueet huomioidaan tarpeen mukaan jatkosuunnittelussa, Fastholmaan ei ole tällä hetkellä suunnitelmia. Mustanpuron kunnostuksen yleissuunnittelu on käynnistynyt ja sen yhteydessä suunnitellaan hulevesien hallintaa sekä puron elinympäristöjen parantamista.

Liikenne ja reitit

Palautteissa kiitettiin yleisesti jalankulun ja pyöräilyn sujuvuuden ja turvallisuuden painottamista suunnitelmassa. Palautteissa nostettiin esiin vaarallinen jalkakäytävä Karhutien ja Kettutien risteyksessä, jossa moni auto kiertää hidastetöyssyn jalkakäytävän kautta, sillä jalkakäytävän reuna on matala. Palautteissa toivottiin Hiihtomäentielle turvallista pyöräkaistaa.

Palautteissa nostettiin esiin pyöräliikenteen tavoiteverkon baanalinjaus Herttoniemen metroasemalta pohjoiseen. Palautteessa toivottiin baanin johtamista Itäväylän itäpuolelle heti Herttoniemen metroasemalta lähtien, jotta suojametsävyöhyke säilyisi metroradan vierellä.

Palautteissa kiitettiin katupuuston lisäämistä ja viherkatujen kehittämistä.

Vastine

Karhutien ja Kettutien risteystä tarkastellaan mahdollisesti jatkosuunnittelussa, palaute on viety eteenpäin kaupungin liikennesuunnittelijoille.

Hiihtomäentien kadun poikkileikkaus ja leveys ei mahdollista kahta pyöräkaistaa.

Baanin lisäksi on tulossa metron meluste ja HSY:n linja, tilavaraus ja puusto, jotka rajoittavat baanalinjauksen sijoittelua. Kommentin mukaisia ehdotuksia on tarkasteltu suunnittelun aikaisina vaihtoehtoina.

Hankkeet

Hankkeiden mahdolliset negatiiviset vaikutukset kaupunkiluontoon toivottiin arvioitavan jo yleisten alueiden suunnitelman hanke-ehdotusvaiheessa.

Palautteissa kiitettiin Asentajanpuiston kehittämistä ja sen viheralueiden palvelujen lisäämistä. Asentajanpuiston ja Valurinpuiston suhteen palautteissa toivottiin myös viheryhteyden vahvistamista puuistutuksin ja Asentajanpuiston metsäisyyden vaalimista.

Palautteissa kiitettiin sitä, että luonnon monimuotoisuuden kehittäminen on huomioitu myös hankkeissa. Palautteissa kritisoitiin hankkeen ”Länsi-Herttoniemen hävinneiden huviloiden pihapiirien niittyjen ennallistaminen” laajuutta Villa Viktor Erikssonin pihapiirin osalta.

Palautteissa tuotiin esiin tarve erilaisille reiteille niiden kunnon, leveyden, esteettömyyden ja valaistuksen osalta. Hankkeissa esitettyjen reittien samankaltaistamista ei toivottu; perusteena luonnon, lähimaisemien ja rauhallisen virkistyskäytön säilyttäminen.

Vastine

Hanke-ehdotusten valinnan taustalla on yleisten alueiden suunnitelmassa esitetyt yleisten alueiden kehittämistavoitteet. Yleisten alueiden kehittämistavoitteisiin kuuluu muun muassa kaupunkiluonnon monimuotoisuuden vaaliminen metsä- ja puustoisien verkoston, niittyverkoston ja sinisen verkoston yhteyksiä kehittämällä. Kehittämistavoitteissa esitetään myös kehitettäviä jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiä sekä rantareitin kokonaisuuden kehittäminen.

Kehittämistavoitteissa on esitetty kehitettävä paikallinen metsä- ja puustoisien verkoston yhteys Roihuvuoren selänmetsästä Valurinpuiston ja Asentajanpuiston kautta Herttoniemen kartanopuistoon. Yhteyttä voidaan toteuttaa ja vahvistaa mm. katupuuistutuksin katujen rakentamis- ja peruskunnostussuunnitelmissa. Asentajanpuiston nykyiset arvot huomioidaan hanke-ehdotuksen mukaan tehtävässä puiston kehittämissuunnitelmassa.

”Länsi-Herttoniemen hävinneiden huviloiden pihapiirien niittyjen ennallistaminen” -hankkeessa on huomioitu ennallistettavien pihapiirien luonnon monimuotoisuuteen ja kulttuurihistoriaan liittyvät arvot. Viime vuosikymmenien aikana umpeenkasvaneiden vanhojen niittyjen ennallistaminen edistää luonnon monimuotoisuutta ja nostaa esiin rikasta paikallishistoriaa. Kaupunkiluonnon monimuotoisuus rakentuu erilaisista elinympäristöistä. Vanhojen kulttuuriympäristöjen viime vuosikymmenien aikana umpeenkasvaneet, ennallistettavat niityt ovat potentiaalisesti hyvinkin arvokkaita elinympäristöjä.

Hankkeissa esitetyt reittien kunnostukset koskevat varsin käytettyjä ja suosittuja reittiyhteyksiä eri puolilla suunnittelualuetta. Reittien kunnostustoimenpiteet on esitetty reittikohtaisesti ja ne ovat mm. rakenteellisia, kuivatuksellisia, liikenneturvallisuuteen ja esteettömyyteen liittyviä parannuksia. Suunnittelualueella säilyy edelleen erilaisia reittiyhteyksiä. Hiidenkirnunmetsän reitin levennys liittyy aiemmissa palautteissa toivottuun talvikunnossapidon mahdollistamiseen.

Yleisten alueiden suunnitelmaan kuulumattomat aihepiirit

Palautteissa oli myös tonttien puuston kehittämistä ja täydennysistutuksiin ohjaamiseen kehottavia kommentteja.

Vastine

Tonttien puusto ei kuulu yleisten alueiden suunnitelman piiriin, vaikka onkin tärkeä osa metsä- ja puustoista verkostoa.

LIITTEET

LIITE 1: Verkkokyselyn yhteenveto

LIITE 2: Asukastilaisuuden yhteenveto